

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/23/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119273404
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:6119273404.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., so sídlom Praha 4 - Michle, Želetavská 1525/1, Česká republika, IČO: 649 48 242, konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., pobočka zahraničnej banky, so sídlom Bratislava, Šancová 1/A, IČO: 47 251 336, zast. Advokátska kancelária ALTER IURIS, s. r. o., so sídlom Bratislava, Tolstého 9, IČO: 36 708 771, proti žalovaným: 1. T. I. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. J., B. XXXXX/XX, 2. Z. Z. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. J., B. XXXXX/XX, obaja žalovaní zastúpení JUDr. Milanom Cibikom, advokátom, so sídlom Bratislava, Tomášikova 4, o zaplatenie 33.505,04 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných v 1. a 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 9. januára 2020 č. k. 5Csp/43/2019-225 takto

T.

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným v 1. a 2. rade v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi 33.505,04 eura s úrokom z omeškania vo výške 14% ročne zo sumy 33.342,96 eura od 30. 03. 2019 do zaplatenia s tým, že táto povinnosť žalovaných v 1. a 2. rade zaniká v rozsahu, v akom bude pohľadávka žalobcu uspokojená v rámci konkurzného konania vedeného na OS Nitra pod sp. zn. 32K/1/2019 na majetok dlžníka: EleSvit s. r. o., so sídlom Nové Zámky, Komárňanská cesta 3, IČO: 36 563 901. Druhým výrokom priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a 2. rade, a to v rozsahu 100%. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ust. § 546, § 547, § 548, § 549, § 550 Občianskeho zákonníka, ako aj § 324 ods. 1, § 365, § 369 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka, ako aj zisteným skutkovým stavom.

1.1. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že na základe Zmluvy o kontokorentnom úvere č. 000022/CORP/09/031 poskytla spoločnosť UniCredit Bank Slovakia, a. s., IČO: 00 681 709 (veriteľ) obchodnej spoločnosti EleSvit s. r. o. ako klientovi (dlžníkovi) úver za podmienok dohodnutých v tejto zmluve. V zmluve bolo uzatvorených viacero dodatkov a žalobca sa stal nástupníckou spoločnosťou pôvodného veriteľa z úverového vzťahu. Listom zo dňa 08. 02. 2019 došlo zo strany žalobcu k výpovedi úverového limitu v plnej výške a na základe toho sa stal úverový limit splatným dňa 15. 03. 2019. Nakoľko dlžník (EleSvit s. r. o.) splatný úverový rámec nevyrovnal, výzvou zo dňa 19. 03. 2019 ho žalobca vyzval na zaplatenie dlžnej sumy. Táto výzva bola doručená aj ručiteľom. Dlžník výzvu na plnenie prevzal dňa

22. 03. 2019 a následne výzvy na plnenie žalovaným v 1. a 2. rade boli ručiteľom doručené dňa 01. 04. 2019. Z dohôd o ručení uzatvorených dňa 13. 07. 2007, a to č. 000022F/CORP/09/031 a č. 000022E/CORP/09/031 mal súd za preukázané, že žalovaní v 1. a 2. rade uzavreli so žalobcom ako veriteľom dohody o ručení, v rámci ktorých sa zaviazali, že ak dlžník voči veriteľovi (žalobcovi) nesplní záväzok určený v úvodných ustanoveniach dohôd o ručení, veritelia uspokoja ako ručiteľia v celom rozsahu dlžníkom nesplatený záväzok. Z uvedených dohôd jednoznačne vyplýva, aký záväzok žalovaní v 1. a 2. rade na seba prevzali. Z výpisu z OR spoločnosti EleSvit s. r. o. mal súd preukázané, že žalovaný v 2. rade bol v čase uzatvárania predmetných dohôd jediným konateľom a spoločníkom dlžníka spoločnosti EleSvit s. r. o. V konaní bolo spochybnené, že žalovaný v 2. rade je a v čase uzatvorenia dohôd o ručení bol manželom žalovanej v 1. rade. Rovnako nebolo sporné, že došlo k výpovedi úverového limitu, to znamená, že sa stal celý úverový limit splatný ku dňu 15. 03. 2019, a rovnako nebola sporná výška, resp. zostatok úverového limitu, splatný ku dňu 15. 03. 2019.

1.2. Žalovaní v 1. a 2. rade predmetné dohody o ručení riadne podpísali a z uvedených dohôd vyplynulo, že si boli v tom čase vedomí, aké dohody, s akým obsahom a za akým účelom zabezpečenia z konkrétneho záväzku a v akom rozsahu podpisujú. Žalovaní boli manželia, muselo im byť známe, v akom stave, v akej finančnej kondícii sa uvedená spoločnosť, za plnenie ktorej sa zaručili, nachádza. Preto neobstojí tvrdenie žalovanej v 1. rade, že bola uvedená do omylu, a preto súd tie tvrdenia vyhodnotil ako účelové. Rovnako sa súd nestotožnil ani s námietkami žalovaných v tom smere, že neboli splnené podmienky k tomu, aby sa žalobca mohol domáhať plnenia od ručiteľov. S týmito námietkami sa súd nestotožnil. Písomnými dohodami o ručení predloženými žalobcom mal súd za preukázané, že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými v 1. a 2. rade ako ručiteľmi došlo k uzatvoreniu dohody o ručení, v rámci ktorej žalovaní v 1. a 2. rade písomne vyhlásili, že na seba berú záväzok voči žalobcovi ako veriteľovi povinnosť, že uspokoja jeho pohľadávku, ak ju neuspokojí dlžník. Obe dohody o ručení s oboma ručiteľmi boli teda uzatvorené v zákonom predpísanej forme (§ 546 OZ). V spise sa nachádza písomná výzva (§ 568 OZ), ktorou žalobca vyzval dlžníka na plnenie a až po márnom uplynutí lehoty na plnenie vyzval žalovaných v 1. a 2. rade, t. j. ručiteľov na splnenie si ručiteľského záväzku obsiahnutého v dohodách o ručení po tom, ako splatnú dlžnú sumu v stanovenej lehote, napriek písomnej výzve, nezaplatil dlžník. Súd mal dostatočne preukázané, že boli splnené všetky podmienky v zmysle ust. § 546 OZ.

1.3. Skutočnosť, že medzičasom uznesením OS Nitra pod sp. zn. 32K/1/2019 zo dňa 26. 03. 2019, zverejneným v Obchodnom vestníku č. 65/2019 zo dňa 02. 04. 2019, na dlžníka bol vyhlásený konkurz, podľa súdu na uplatnenie nároku voči ručiteľom vplyv nemá, keďže boli splnené podmienky podľa § 546 OZ. Pokiaľ žalovaní namietali, že boli dlžníkom uvedení do omylu, resp. že si zmluvu nemohli vopred prečítať a nemohli sa s jej obsahom dostatočne oboznámiť, v tomto smere nenavrhli žiadne dôkazy na preukázanie týchto tvrdení, a preto súd ich námietky vyhodnotil ako nedôvodné. Pokiaľ žalovaní tvrdili, že konanie žalobcu je zneužívaním práva silnejšej strany a že je v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ), aj tieto tvrdenia súd vyhodnotil ako nepreukázané a nedôvodné. Ak veriteľ v súlade so zmluvou odstúpil od úverového rámca, jeho správanie nemôže byť charakterizované ako správanie sa v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca postupoval v súlade so vzájomnou dohodou podľa platnej zmluvy o úvere. Rovnako namietanú 5-dňovú lehotu na plnenie - súd aj túto námietku považoval za nedôvodnú. Poukázal na článok IV. bod 4.4. dohody o ručení, kde bolo výslovne uvedené, že ak vo výzve veriteľa nebude určená lehota na plnenie, tak je ručiteľ povinný plniť do 5 dní od doručenia takejto výzvy.

1.4. Na základe vykonaného dokazovania dospel teda súd k záveru, že žalovaní v 1. a 2. rade sú ako ručiteľia povinní zaplatiť žalobcovi pohľadávku, ktorú mu zo zmluvy o úvere, napriek výzve, nezaplatil dlžník. Žalovaní túto povinnosť na seba prevzali titulom písomných dohôd o ručení. Námietky žalovaných uplatnené v tomto konaní súd vyhodnotil ako nepreukázané a nedôvodné. Preto súd žalobe v zmysle pripustenej zmeny vyhovel a žalovaných v 1. a 2. rade zaviazal na úhradu žalovanej sumy, a to aj s príslušenstvom pohľadávky- zmluvne dohodnutým úrokom z omeškania. Úrok z omeškania bol priznaný v súlade s ustanoveniami § 369 a nasl. Obchodného zákonníka, keďže samotná pohľadávka vznikla na základe úverovej zmluvy uzavretej medzi veriteľom a dlžníkom podľa ustanovení § 502 a nasl. Obchodného zákonníka. Vzhľadom na skutočnosť, že samotná pohľadávka je pohľadávkou vzniknutou na základe obchodno-záväzkového vzťahu, potom aj príslušenstvo pohľadávky je potrebné priznať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Čo sa týka prípadného plnenia, resp. uspokojenia pohľadávky žalobcu ako veriteľa v rámci konkurzného konania v súčasnosti vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 32K/1/19 na majetok dlžníka EleSvit s. r. o., tomu zodpovedá petit rozsudku,

ktorým boli žalovaní zaviazaní na úhradu žalovanej sumy spoločne a nerozdielne, avšak s tým, že táto ich povinnosť zaniká v rozsahu, v akom bude pohľadávka žalobcu uspokojená v rámci vyššie uvedeného konkurzného konania z majetku dlžníka.

1.5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 251, § 253 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP tak, že žalobcoví, úspešnému v konaní v celom rozsahu, priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu voči neúspešným žalovaným v 1. a 2. rade.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho oboch výrokoch napadli v zákonnej lehote odvolaním žalovaní v 1. a 2. rade, ktorí sa domáhali jeho zmeny a zamietnutia žaloby, ako aj priznania náhrady trov celého konania, alternatívne sa domáhali jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietali, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a konanie má vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie veci (§ 365 ods. 1 písm. f/, h/, d/ CSP). Poukázali na svoju argumentáciu obsiahnutú už v odpore proti platobnému rozkazu a domnievajú sa, že v postupe žalobcu nebola dostatočne rešpektovaná subsidiarita ručenia a priznania žalobného nároku a z tohto dôvodu bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie predčasné a nezákonné. V danom prípade došlo na majetok dlžníka k zahájeniu konkurzného konania dňa 22. 03. 2019, teda až po uskutočnení výzvy žalobcu voči dlžníkovi listom zo dňa 19. 03. 2019, ale už predtým prebiehala komunikácia medzi dlžníkom a žalobcom ohľadne žalobcovho požadovaného odkladu jednotlivých splátok, a to až do času, kým si dlžník nezabezpečí nový zdroj príjmu, čo nemohlo privodiť odôvodnený záver žalobcu, že jeho pohľadávka voči dlžníkovi bude zo strany dlžníka neuhradená. Domnievajú sa, že predpoklad bezvýslednej výzvy adresovanej dlžníkovi - list zo dňa 19. 03. 2019 v zmysle § 306 ods. 1 Obchodného zákonníka nebola splnená v čase adresovania výzvy žalovaným v 1. a 2. rade. Uplatnenie subsidiárnej zodpovednosti voči nim tak nastalo predčasne, a to bez ohľadu na skutočnosť, že napriek v minulosti prejavenej ochote dlžníka prikrčiť k úhrade nárokovanej sumy vo forme splátok, bola dlžníkovi poskytnutá aj príliš krátko lehota na pozitívne zareagovanie na výzvu na úhradu nárokovanej sumy. Veriteľ na žiadosť dlžníka o riešenie úhrady formou splátok reagoval odmietavo, čím sám negatívne ovplyvnil mieru svojho uspokojenia dlžníkom v čase, keď ešte nebol na jeho majetok vyhlásený konkurz. Domnievajú sa, že súd prvej inštancie sa s ich uvedenou argumentáciou dostatočne nevysporiadal, keď konštatoval v zredukovanej miere ich obsah a nadväzne svoj nesúhlas s názorom, že neboli splnené podmienky podľa zákona k tomu, aby sa žalobca mohol domáhať svojho plnenia od ručiteľov.

2.1. Vo svojom vyjadrení vo väzbe na stanovenie neprimeranej dĺžky lehoty na uspokojenie žalobcu ohľadom nárokovanej sumy, ako aj vo svojom odpore, namietali lehotu 5 dní na splnenie záväzku namiesto dlžníka ako neprimerane krátku a stanovenú v rozpore s dobrými mravmi. Poukázali na rozsudok NS ČR z 27. 11. 2013 sp. zn. 25Cdo 4209/2011, ako aj rozsudok z 20. apríla 2004 sp. zn. 32Odo 1047/2003.

2.2. V zmysle nálezu Ústavného súdu ČR z 02: 04. 2001 sp. zn. IV. ÚS 22/01 vyplýva, že ak všeobecné súdy sa vôbec nezaoberali tvrdením sťažovateľov, že výkon ich práv je v rozpore s ust. § 3 OZ, teda v rozpore s dobrými mravmi, upreli tým sťažovateľom právo na spravodlivý proces v zmysle článku 36 ods. 1 Listiny.

Domnievajú sa, že súd prvej inštancie sa s ich námietkou dostatočne nevysporiadal, keď konštatoval, že túto hodnotí ako nedôvodnú, nakoľko táto lehota sa stala súčasťou dohôd o ručení a z nich vyplývalo, že táto lehota môže byť zo strany žalobcu ako veriteľa aplikovaná. Rovnako aj ďalšiu námietku, keď poukazovali na konanie žalobcu ako zneužívanie práva silnejšej strany a keď poukazovali na mimoriadnu nevýhodnosť článku 3. bod 3.2 a článku 4.6 dohôd o ručení. V konaní namietali, že uzatvorenie dohôd o ručení bolo robené za nepriaznivých okolností vytvorených žalobcom, kedy žalobca urgoval k rýchlemu podpisu dohôd o ručení, čím vytvoril okolnosť tiesne pri podpise týchto dokumentov. Následne pri podpise chýbala ich jasná vôľa za uspokojenie záväzkov dlžníka celým svojím majetkom, teda v rozsahu a za podmienok vymedzených žalobcom v ním predložených dohodách o ručení. Zmluvy boli vopred pripravené, pričom nemali možnosť prípadnými pripomienkami pri ich podpise ich ovplyvniť s nepriaznivým dopadom na ich pozíciu. V konečnom dôsledku tak pre nemožnosť za týchto okolností sa jasne oboznámiť s obsahom a dôsledkami žalobcom pripravených dohôd prejav ich vôle nezodpovedal ich úmyslu. Vôľa je vadná aj v tom prípade, ak k jej prejavu došlo v dôsledku omylu. Preto je možné tento právny úkon podľa § 40a OZ považovať za neplatný. Poukázali aj na ustanovenie bodu 55.3.1 dohôd o ručení, podľa ktorých veriteľ ponúka ručiteľovi neodvolateľný návrh na uzavretie

samostatnej „spotrebiteľskej“ rozhodcovskej zmluvy, že ich spory z tejto zmluvy budú riešené podľa Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, napriek tomu, že ručenie ako akcesorický záväzok bolo prevzaté vo vzťahu k záväzku podnikateľského subjektu. Na podporu tvrdení, že boli v tiesni pri uzatváraní dohody o ručení, poukazujú na článok 3. bod 3.2. Taký istý zjavne nevýhodný charakter má aj ustanovenie článku 4. bod 4.6 dohôd o ručení, podľa ktorého...„ak ručiteľ nezaplatí riadne a včas, môže veriteľ aj bez príkazu ručiteľa použiť peňažné prostriedky na ktoromkoľvek účte ručiteľa, ktorý mu vedie veriteľ, na započítanie oproti splatnej pohľadávke veriteľa“.

3. K odvolaniu žalovaných sa písomne vyjadril žalobca, ktorý navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v celom rozsahu potvrdiť a uplatnil si nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Mal za to, že súd prvej inštancie sa dostatočným spôsobom zaoberal argumentáciou žalovaných a podrobne sa vyporiadal so všetkými otázkami, ako aj otázkou zachovania subsidiarity, ručenia a primeranosti lehoty na plnenie zo strany žalovaných.

3.1. Má za to, že pred požadovaním úhrady dlžnej sumy zo strany žalovaných riadne vyzval dlžníka - spoločnosť EleSvit, s. r. o., so sídlom Komárňanská cesta 3, Nové Zámky, a to výzvou na úhradu záväzku zo dňa 19. 03. 2019, ktorá bola dlžníkovi doručená dňa 22. 03. 2019. Žalobca pristúpil k výzve na zaplatenie voči ručiteľom až 29. 03. 2019, t. j. 7 dní odo dňa doručenia výzvy. Nemá za to, že by táto lehotá bola neprimeraná, nakoľko záväzok dlžníka mal byť splatný v deň splatnosti úveru, t. j. dňa 15. 03. 2019. Pokiaľ ide o lehotu 5 dní pre ručiteľov na zaplatenie dlžnej sumy, táto výslovné vyplýva z dohôd o ručení, ktoré žalovaní dobrovoľne podpísali. Z uvedených dôvodov v tejto časti považuje odvolanie žalovaných v celom rozsahu za nedôvodné.

3.2. Pokiaľ žalovaní v odvolaní namietajú, že sa s obsahom dohôd o ručení nemali možnosť dostatočne oboznámiť a bolo robené za nepriaznivých okolností, kedy ich mal urgovať k podpisu dohôd o ručení, čím vytvoril okolnosť tiesne pri podpise a čím následne chýbala jasná vôľa žalovaných zodpovedať za uspokojenie záväzkov dlžníka celým svojím rozsahom, sa žalobca v celom rozsahu nestotožňuje s týmito tvrdeniami žalovaných. Má za to, že z vykonaného dokazovania to žiadnym spôsobom nevyplývalo, že žalovaní uvedené len tvrdili, pričom na preukázanie nenavrholi žiadne dôkazy, a teda sa jedná o nepreukázané tvrdenia. Z uvedenými tvrdeniami sa súd prvej inštancie dostatočným spôsobom vysporiadal, pričom poukázal na konkrétne dôvody uvedené v napadnutom rozhodnutí, a preto aj v tejto časti považoval odvolanie žalovaných za bezdôvodné.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len „CSP“), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP), keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

Odvolací súd listom zo dňa 11. februára 2021 (č. I. 283 - 284) v zmysle § 382 CSP vyzval strany sporu na možné použitie ust. § 303 až § 309 Obchodného zákonníka.

Žalobca na výzvu odvolacieho súdu uviedol, že vychádzajúc z ust. § 261 ods. 6 písm. d/ a § 261 ods. 7 Obchodného zákonníka, má za to, že Zmluva o kontokorentnom úvere je absolútnym obchodným záväzkovým vzťahom, tak aj na ručenie ako na zabezpečovací inštitút sa majú aplikovať príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka. Žalovaní v danej veci nemajú vystupovať v právnom postavení spotrebiteľov.

Žalovaní na výzvu odvolacieho súdu uviedli, že ručenie v prejednávanej veci sa nespravuje ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ale tak ako to vyplýva z ust. § 261 ods. 4 Obchodného zákonníka, záväzkové vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení záväzku z úverovej zmluvy, sa spravujú výlučne Obchodným zákonníkom. Ďalej opätovne poukázali na odvolacie námietky.

Podľa § 382 CSP, ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

Podľa § 303 Obchodného zákonníka, kto veriteľovi písomne vyhlási, e ho uspokojí, ak dlžník voči nemu nesplnil určitý záväzok, stáva sa dlžníkovým ručiteľom.

Podľa § 304 odsek 1 Obchodného zákonníka, ručením možno zabezpečiť len platný záväzok dlžníka alebo jeho časť. Vzniku ručenia však nebráni, ak záväzok dlžníka je neplatný len pre nedostatok spôsobilosti dlžníka brať na seba záväzky, o ktorom ručiteľ v čase svojho vyhlásenia o ručení vedel.

Podľa § 304 odsek 2 Obchodného zákonníka, ručením možno zabezpečiť aj záväzok, ktorý vznikne v budúcnosti alebo ktorého vznik závisí od splnenia podmienky.

Podľa § 306 odsek 1 Obchodného zákonníka, veriteľ je oprávnený domáhať sa splnenia záväzku od ručiteľa len v prípade, že dlžník nesplnil svoj splatný záväzok v primeranej dobe po tom, čo ho na to veriteľ písomne vyzval. Toto vyzvanie nie je potrebné, ak ho veriteľ nemôže uskutočniť alebo ak je nepochybné, že dlžník svoj záväzok nesplní, najmä pri vyhlásení konkurzu.

Podľa § 307 odsek 1 Obchodného zákonníka, ak sa za ten istý záväzok zaručí viac ručiteľov, ručí každý z nich za celý záväzok. Ručiteľ má voči ostatným ručiteľom rovnaké práva ako spoludlžník.

Podľa § 307 odsek 2 Obchodného zákonníka, ak je ručením zabezpečená iba časť záväzku, neznižuje sa rozsah ručenia čiastočným plnením záväzku, ak záväzok zostáva nesplnený vo výške, v akej je zabezpečený ručením.

Podľa § 307 odsek 3 Obchodného zákonníka, pri postúpení zabezpečenej pohľadávky prechádzajú práva z ručenia na postupníka v čase, keď postúpenie oznámil ručiteľovi postupca alebo preukázal postupník.

Podľa § 308 Obchodného zákonníka, ručiteľ, ktorý splní záväzok, za ktorý ručí, nadobúda voči dlžníkovi práva veriteľa a je oprávnený požadovať všetky doklady a pomôcky, ktoré má veriteľ a ktoré sú potrebné na uplatnenie nároku voči dlžníkovi.

5. Predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie sumy 33.505,04 eura s príslušenstvom voči žalovaným v 1. a 2. rade titulom uzatvorených dohôd o ručení dňa 13. 07. 2017. V konaní nebolo sporné, že na základe Zmluvy o kontokorentnom úvere č. 000022/CORP/09/031 poskytla spoločnosť UniCredit Bank Slovakia, a. s. ako veriteľ obchodnej spoločnosti EleSvit, s. r. o. (dlžníkovi) úver za podmienok uvedených v zmluve, pričom k zmluve bolo uzatvorených viacej dodatkov. Žalobca, ktorý sa stal nástupníckou spoločnosťou pôvodného veriteľa z úverového vzťahu, listom zo dňa 08. 02. 2009 vypovedal úverový limit dlžníkovi v plnej výške, na základe ktorého sa stal úverový limit splatný dňa 15. 03. 2019. Výzvou zo dňa 19. 03. 2019 žalobca vyzval dlžníka na vyrovnanie splatného úverového rámca, pričom táto výzva bola doručená aj ručiteľom (žalovaným v 1. a 2. rade). Dlžník splatnú pohľadávku žalobcovi v stanovenej lehote 5 dní nezaplatil, preto výzvami zo dňa 29. 03. 2019 žalobca ako veriteľ vyzval žalovaných v 1. a 2. rade ako ručiteľov na plnenie. Výzva bola žalovaným v 1. a 2. rade doručená dňa 01. 09. 2019. Z dohôd o ručení, ktoré obaja žalovaní uzatvorili dňa 13. 07. 2017 nesporne vyplynulo, že sa zaviazali v prípade, ak dlžník veriteľovi nesplní svoj záväzok v určenej lehote, veritelia uspokojia ako ručiteľia v celom rozsahu dlžníkom nesplnený záväzok. Z dohôd jednoznačne vyplynulo, že žalovaní na seba prevzali záväzok dlžníka. Zároveň v dohodách o ručení sa zakotvilo, že ručiteľský záväzok sa bude spravovať ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie podanej žalobe (po pripustení zmeny žalobného návrhu) vyhovel a žalovaných v 1. a 2. rade zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 33.505,04 eura s príslušenstvom s tým, že táto povinnosť žalovaných v 1. a 2. rade zaniká v rozsahu, v akom bude pohľadávka žalobcu uspokojená v rámci konkurzného konania vedeného na OS Nitra pod sp. zn. 32K/1/2019 na majetok dlžníka: EleSvit, s. r. o., so sídlom Komárňanská cesta 3, Nové Zámky, IČO: 36 563 901. Rozsudok súdu prvej inštancie napadli žalovaní, ktorí namietali nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci, ako aj inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne právne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. f/, h/, d/ CSP).

6. K námietke žalovaných, že súd prvej inštancie nesprávne zistil skutkový stav, odvolací súd uvádza, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Zistenia skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci

je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktorý je predpokladom ich úspešnosti a to obzvlášť v sporovom konaní (pozri rozsudok NS SR 4Cdo 256/2012). Odvolací súd zdôrazňuje, že súd nemusí rozhodnúť v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu, akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodnúť podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok, alebo sa bráni proti jeho uplatneniu. Z obsahu spisu je zrejmé, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, a preto uvedená odvolacia námietka žalovaných nie je dôvodná.

7. Ručenie je subsidiárny a akcesorický právny vzťah medzi ručiteľom (t. j. osobou odlišnou od dlžníka) a veriteľom, ktorý slúži na zabezpečenie veriteľovej pohľadávky z hlavného právneho vzťahu a ktorého obsahom je záväzok ručiteľa uspokojiť konkrétnu (ručením zabezpečenú) pohľadávku veriteľa, ak ju neuspokojí dlžník. Inštitút ručenia sa vyznačuje dvoma základnými znakmi: akcesoritou a subsidiaritou. Z akcesority vyplýva, že záväzok ručiteľa je existenčne závislý od hlavného záväzku: ak vznikne pohľadávka, ktorej splnenie ručiteľ zabezpečuje, zanikne tiež ručiteľský záväzok, a to práve ako prejav uvedenej akcesority. Subsidiarita ručiteľského záväzku znamená, že ručiteľ nie je zaviazaný vedľa hlavného dlžníka ako spoločný dlžník, ale je povinný uspokojiť pohľadávku veriteľa až vtedy, ak ju neuspokojí dlžník. Ručiteľ teda nie je dlžníkom primárnym, ale až sekundárnym. Existencia ručiteľského záväzku v situácii, keď zabezpečovaná pohľadávka zanikla, je v zásade nemysliteľná; výnimky z tohto pravidla musí stanoviť zákon výslovne, nemožno ich interpretáciou rozširovať pre iné prípady, než pre tie, pre ktoré boli určené.

7.1. Na základe dohody o ručení vzniká právny vzťah medzi ručiteľom, t. j. osobou odlišnou od dlžníka a veriteľom. Zákon vyžaduje, aby ručiteľ písomne vyhlásil, že prijíma záväzok uspokojiť pohľadávku veriteľa v prípade, ak tak neurobí dlžník. Ručenie teda predpokladá vykonanie dvoch právnych úkonov: a/ uzavretie dohody medzi veriteľom a ručiteľom o tom, že určitá pohľadávka bude zabezpečená ručením; b/ písomné vyhlásenie ručiteľa voči veriteľovi o prevzatí povinnosti uspokojiť jeho pohľadávku v prípade, ak tak neurobí dlžník.

Pre dohodu (zmluvu) medzi veriteľom a ručiteľom nie sú predpísané žiadne formálne náležitosti. Táto dohoda musí byť písomná, pretože vyhlásenie ručiteľa, adresované veriteľovi, v ktorom sa ručiteľ zaručuje na uspokojovanie veriteľovej pohľadávky, musí byť tiež písomné. Po obsahovej stránke je podstatou dohody sľub ručiteľa, že splní veriteľovi, ak dlžník neustojí svoj záväzok, pričom veriteľ tento sľub prijíma. Pre ostatný obsah dohody je rozhodujúci obsah zabezpečeného záväzku.

8. V danom prípade je nesporné, že hlavný záväzkový vzťah vznikol medzi UniCredit Bank Slovakia, a. s. ako veriteľom a spoločnosťou EleSvit, s. r. o., Komárňanská cesta 3, Nové Zámky, IČO: 36 563 901 ako dlžníkom na základe zmluvy o kontokorentnom úvere zo dňa 20. 02. 2013, ako aj ďalších dodatkov k uvedenej úverovej zmluve. Zmluva o úvere ako zmluvný typ je upravená výlučne v Obchodnom zákonníku, a to v ust. § 497 a nasl., pričom v zmysle ust. § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka medzi obchodné záväzkové vzťahy, ktoré sa spravujú Treťou časťou Obchodného zákonníka, a to bez ohľadu na povahu účastníkov, patria aj záväzkové vzťahy zo zmluvy o úvere, takže ide o tzv. absolútny obchod. Následne podľa odseku 7 § 261 Obchodného zákonníka sa potom Treťou časťou Obchodného zákonníka spravujú aj vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení plnenia záväzkov zo záväzkových vzťahov, ktoré sa spravujú touto časťou zákona. Keďže v zmysle uvedeného, vzťahy, ktoré vznikajú pri zabezpečení záväzkov z úverovej zmluvy, sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka, použitie Obchodného zákonníka na tieto vzťahy ani nemôžu účastníci vylúčiť, keďže podľa § 263 Obchodného zákonníka sa strany zmluvných vzťahov nemôžu odchýliť, okrem iných ani od ust. § 261 Obchodného zákonníka. To znamená, že vzťahy, ktoré sa podľa § 261 spravujú Obchodným zákonníkom si daný zmluvným vzťah vzniknutý na základe zmluvy o úvere účastníci nemôžu inak dojednať, to znamená, že sa nebude spravovať iným zákonom, Občianskym zákonníkom. V uzatvorených dohodách o ručení dňa 13. 07. 2017 žalovanými v 1. a 2. rade v bode 5.4 je vymienené, že všetky právne vzťahy výslovne neupravené v tejto dohode sa spravujú ustanoveniami Občianskeho zákonníka o ručení a všeobecnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka o záväzkových vzťahoch.

Uvedené dojednanie, napriek vyššie uvedenému, však nespôsobuje neplatnosť dohody o ručení, ktorá inak má náležitosti v zmysle § 303 a nasl. Obchodného zákonníka, keďže právna kvalifikácia záväzku nie je podstatnou náležitosťou zmluvy. I podľa záverov NS SR v rozsudku z 18. 05. 2000 sp. zn. 4Obo 115/99, publikovanom pod R 11/2001, poukaz na konkrétne ustanovenia Občianskeho zákonníka v ručiteľskom vyhlásení v situácii, keď ide o zabezpečenie plnenia záväzku z obchodno-záväzkového vzťahu, nerobí ručiteľské vyhlásenie neplatným.

9. V prejednávanej veci z dohôd o ručení (č. I. 43 až 46) zo dňa 13. 07. 2017, uzatvorených medzi žalobcom a žalovanými ako ručiteľmi, jednoznačne, jasne, určite a zrozumiteľne vyplynulo, že žalovaní ako ručitelia urobili vyhlásenie, že ak dlžník voči veriteľovi nesplní záväzok (ktorý je konkretizovaný v bode II. dohody o ručení), uspokojia veriteľa ako ručiteľia v celom rozsahu dlžníkom nesplneného záväzku. Z bodu IV. dohody o ručení vyplynulo, že veriteľ je oprávnený domáhať sa splnenia záväzku od ručiteľov len v prípade, ak dlžník nesplní svoj záväzok, pričom môže požadovať okrem splátok aj splnenie celého záväzku, ak sa stal splatným. Zároveň ručiteľ vyhlásil, že sú mu známe pomery dlžníka a že sa oboznámil so zabezpečenou zmluvou a zaväzuje sa zaplatiť dlžnú sumu záväzku, ak ho na to písomne vyzve veriteľ. Bod 4.3 Spoločných ustanovení (IV.) dokonca obsahuje dojednanie, že vyzvanie dlžníka na splnenie splatného záväzku pred domáhaním sa splnenia záväzku od ručiteľa nie je potrebné, ak je zrejmé, že dlžník nesplní svoj záväzok, najmä po vyhlásení konkurzu na jeho majetok. Zároveň obaja žalovaní ako ručitelia v dohode o ručení prehlásili, že si dohodu prečítali, rozumejú jej a zhodne vyhlásili, že vyjadruje ich skutočnú, vážnu a slobodnú vôľu a nie sú im známe okolnosti, ktoré by ju robili neplatnou.

10. Je nesporné, že žalobca ako veriteľ písomne vyzval dlžníka na plnenie dlžnej sumy v celkovej výške 33.342,96 eura v lehote do 5 dní od doručenia výzvy zo dňa 19. 03. 2019, ktorá bola dlžníkovi doručená dňa 22. 03. 2019. Uvedenej výzve predchádzalo vypovedanie úverového limitu v plnej výške, čím nastala splatnosť istiny úveru 30-ty deň po doručení tohto oznámenia zo dňa 08. 02. 2019, doručeného dlžníkovi 14. 02. 2019. Keďže dlžník si nesplnil svoju povinnosť v stanovenej lehote, žalobca oprávnené vyzval žalovaných v 1. a 2. rade ako ručiteľov na splnenie záväzku dlžníka v zmysle ich ručiteľského záväzku upraveného v dohode o ručení. Vzhľadom na uvedené sú nedôvodné námietky žalovaných, že prebiehala komunikácia medzi dlžníkom a žalobcom ohľadne odkladu splátok do času, kým si dlžník nezabezpečí nový zdroj príjmu, pretože v konaní nebolo preukázané, že by k dohode o odklade splátok došlo. Z vykonaného dokazovania je nesporné, že veriteľ pristúpil k vypovedaniu úverového rámca, čím sa dlžná suma z titulu úveru stala zročná v celom rozsahu. Uvedenými námietkami sa žalovaní bránili aj pred súdom prvej inštancie a tieto zopakovali ako odvolacie námietky, s ktorými sa však súd prvej inštancie dostatočným a zrozumiteľným spôsobom vysporiadal a odvolací súd sa s jeho závermi plne stotožňuje.

11. Žalovaní v 1. a 2. rade v podanom odvolaní namietali, že stanovenie neprimeranej dĺžky lehoty na uspokojenie nároku žalobcu v 5-dňovej lehote na plnenie je v rozpore s dobrými mravmi.

Dobré mravy sú neurčitým právnym pojmom, ktorý nemá legislatívne zakotvenie v žiadnom právnom predpise. Ide o pravidlá morálneho charakteru, všeobecne platné v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Ide v podstate o súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel, ktoré sú prirodzene uznávané v spoločnosti. Obsah pojmu dobrých mravov je dopĺňaný teóriou a súdnou praxou. Z judikatúry možno vyvodiť, že sú vykladané ako súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji osvedčujú istú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie, sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu noriem základných. Napriek absencii legálnej definície na ne Občiansky zákonník odkazuje na viacerých miestach (§ 3, § 39, § 148 ods. 2, § 424, § 469a, § 482 a pod.).

V obchodno-právnych vzťahoch je obsahovo podobným ustanovením znenie § 265 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého platí, že výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu. Zásady poctivého obchodného styku sú chápané ako pravidlá slušného správania sa podnikateľov nielen vo vzájomnom styku, ale aj pri kontaktoch s nepodnikajúcimi osobami. Ide o akúsi podmnožinu dobrých mravov (III. ÚS 47/2019 z 15. 10. 2019).

Odvolací súd, posudzujúc námietky žalovaných, že konanie žalobcu, ktorý stanovil 5-dňovú lehotu na splnenie záväzku je v rozpore s dobrými mravmi, resp. s poctivým obchodným stykom, dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, že táto námietka žalovaných nie je dôvodná. Lehota na plnenie záväzku bola predmetom dvojstrannej dohody o ručení, túto žalovaní podpísali, s takouto lehotou

súhlasili, preto nie je možné z tohto dôvodu konštatovať, že konanie žalobcu by bolo v rozpore s dobrými mravmi.

12. Napokon, za nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, aj námietku žalovaných, že dohody o ručení podpisovali v tiesni, nemohli sa s nimi oboznámiť a dohody nezodpovedajú ich prejavenej vôli, a teda, že takýto právny úkon je možné považovať v zmysle § 40a Občianskeho zákonníka za neplatný.

Pre právny vzťah medzi veriteľom a ručiteľom dlžníka nie je rozhodujúce, či bol ručiteľ pred tým, než urobil písomné prehlásenie o ručení, uvedený dlžníkom do omylu. Právne účinky by mal iba omyl, ktorý bol úmyselne vyvolaný veriteľom. Iba v tom prípade by mohol omyl vyvolať právne dôsledky v občiansko-právnom vzťahu medzi veriteľom a ručiteľom. Ak tomu tak nebolo, nemožno sa úspešne domáhať omylu údajne vyvolaného dlžníkom s právnymi účinkami pre veriteľa. Počínanie dlžníka voči ručiteľovi by však mohlo zakladať povinnosť dlžníka uhradiť ručiteľovi prípadnú vzniknutú škodu. Avšak táto skutočnosť v právnom vzťahu medzi dlžníkom a ručiteľom neovplyvňuje podstatu právneho vzťahu medzi veriteľom a ručiteľom. Opačný záver by bol v rozpore s účelom ručenia ako právnym prostriedkom na zabezpečenie práva a povinností zo záväzkov (R 36/1978).

Odvolací súd sa stotožňuje v tomto smere aj so záverom súdu prvej inštancie, ktorý uviedol, že žalovaní skutočnosť, že boli uvedení do omylu, ohľadne nepriaznivej finančnej situácie dlžníka, resp. že zmluvu o ručení uzatvárali v tiesni, nemohli si ju prečítať, v tomto konaní svoje tvrdenia nijakým spôsobom nepreukázali a na podporu svojich tvrdení nenavrhli vykonať ani žiadne dokazovanie, preto správne námietky žalovaných v tomto smere tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, vyhodnotil za nedôvodné.

13. Odvolací súd na záver dodáva, že skutočnosť, že súd nerozhodol podľa predstáv a očakávaní žalovaných ako odvolateľov, nemožno považovať za porušenie, či nerešpektovanie ich práv. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo 218/2010, podľa ktorého obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Do obsahu základného práva podľa § 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhovaných dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktoré predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

14. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov považoval odvolanie žalovaných v 1. a 2. rade za nedôvodné, nespôsobilé zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie, a preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

15. Odvolací súd o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobca, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný v celom rozsahu, má nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade v rozsahu 100%. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).